

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 179 (XXIII) — Nr. 826

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 22 noiembrie 2011

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 1.230 din 20 septembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 206 ⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și art. 220 alin. (2 ²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală	2–3
Decizia nr. 1.268 din 27 septembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor	4–8
Decizia nr. 1.270 din 27 septembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor	8–13
Decizia nr. 1.283 din 29 septembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. h) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor	13–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 1.230**

din 20 septembrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 206⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 206⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ric & Sim” — S.R.L. din Zlatna, județul Alba, în Dosarul nr. 9.217/176/2010 al Judecătoriei Alba Iulia. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 4.711D/2010.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, face referire la Decizia Curții Constituționale nr. 863/2010.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 29 noiembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 9.217/176/2010, **Judecătoria Alba Iulia a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 206⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ric & Sim” — S.R.L. din Zlatna, județul Alba, într-o cauză având ca obiect soluționarea unei plângeri contravenționale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține că măsura confiscării dispusă în cazul său este neconstituțională, deoarece încalcă prevederile „art. 41 alin. (7)” din Constituție, potrivit cărora averea dobândită licit nu poate fi confiscată, iar caracterul licit al averii se prezumă. Totodată,

dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor art. 41 din Legea fundamentală, fără a arăta în ce mod.

Judecătoria Alba Iulia apreciază că este practic imposibil să fie analizată alinierea dispozițiilor de lege criticate la art. 41 din Constituție, având în vedere că aceste articole au un obiect de reglementare radical diferit de cel asupra căruia dispune textul din Legea fundamentală. Chiar și în ipoteza în care s-ar accepta că neconstituționalitatea dispozițiilor criticate ar trebui raportată la prevederile art. 44 alin. (8) din Constituție, aspect ce ar reieși din referirea autoarei excepției la averea dobândită licit și la caracterul prezumat al licitului, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată tocmai pentru faptul că dispozițiile de lege criticate reglementează o contravenție, respectiv o faptă cu caracter ilicit care, odată constatată, răstoarnă prezumția simplă a caracterului licit al averii dobândite.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului arată că dispozițiile criticate nu contravin principiului constituțional potrivit căruia averea dobândită licit nu poate fi confiscată și nici caracterului licit al dobândirii acesteia. Dispozițiile criticate reprezintă norme coercitive, instituind sancțiuni contravenționale pentru agenții economici care nu respectă dispozițiile legale referitoare la deținerea sau comercializarea produselor nemarcate corespunzător. Consecința încălcării acestor dispoziții legale o constituie confiscarea bunurilor respective în favoarea statului, măsură care este în deplină concordanță cu textele constituționale în virtutea cărora „bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile reprezentantului Ministerului Public, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 206⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare, și art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 31 iulie 2007, cu modificările și completările ulterioare, cu următorul conținut:

— Art. 206⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal: *„Desfășurarea activității de comercializare de către operatorii economici prevăzuți la alin. (4) și (6), care nu respectă obligațiile menționate la alin. (4) și (6), constituie contravenție și se sancționează potrivit prevederilor Codului de procedură fiscală.”*

— Art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală: *„Fapta prevăzută la art. 206⁶⁹ alin. (7) din Codul fiscal se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 50.000 lei, confiscarea sumelor rezultate din vânzare și revocarea atestatului.”*

Din referirea la caracterul licit al averii se constată că autorul excepției a indicat eronat prevederile constituționale ale art. 41, în realitate fiind vorba despre prevederile constituționale ale art. 44 referitoare la dreptul de proprietate privată.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 206⁶⁹ prevăd în alin. (6) obligația operatorilor economici, care intenționează să comercializeze în sistem en détail produse energetice, de a se înregistra la autoritatea fiscală, iar la alin. (7) prevăd sancțiunea nerespectării acestei obligații.

Prin Decizia nr. 99 din 1 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 15 aprilie 2011, Curtea

a constatat că textul criticat face referire la comercializarea produselor energetice, produse care sunt incluse în categoria celor accizabile, or, tocmai datorită regimului special, din punct de vedere fiscal, al produselor accizabile, este firesc ca legiuitorul să impună anumite condiții suplimentare operatorilor economici atunci când aceștia doresc comercializarea unor atari produse. În ceea ce privește dispozițiile art. 206⁶⁹ alin. (7), Curtea a constatat că acestea prevăd sancțiunea nerespectării obligației de către operatorii economici, care intenționează să comercializeze în sistem en détail produse energetice, de a se înregistra la autoritatea fiscală. În contextul asigurării libertății economice, statul are obligația să impună reguli de disciplină economică, pe care operatorii economici trebuie să le respecte, iar legiuitorul are competența de a stabili sancțiunile corespunzătoare pentru nerespectarea acestora.

În ceea ce privește problema confiscării sumelor rezultate din desfășurarea unor activități de comercializare fără respectarea obligațiilor legale, Curtea constată că, de exemplu, prin Decizia nr. 766 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 2 iulie 2009, și Decizia nr. 212 din 4 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 270 din 26 aprilie 2010, a reținut că proprietatea privată poate constitui obiectul unor măsuri restrictive, cum sunt cele care vizează bunurile folosite sau rezultate din săvârșirea unor infracțiuni ori contravenții; potrivit dispozițiilor art. 44 alin. (8) teza întâi din Constituție, *„Averea dobândită licit nu poate fi confiscată”*, ceea ce presupune, *per a contrario*, că poate fi confiscată averea dobândită în mod ilicit și deci este posibilă instituirea unor sancțiuni pentru ipoteza în care desfășurarea activității de comercializare a unor produse de către operatorii economici contravine legii. Aceste considerente sunt aplicabile și cu privire la critica de neconstituționalitate formulată în raport cu art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 206⁶⁹ alin. (7) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal și art. 220 alin. (2²) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, excepție ridicată de Societatea Comercială „Ric & Sim” — S.R.L. din Zlatna, județul Alba, în Dosarul nr. 9.217/176/2010 al Judecătoria Alba Iulia.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 septembrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.268

din 27 septembrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Maria Palade în Dosarul nr. 10.902/86/2010 al Tribunalului Suceava — Secția civilă, care face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 437D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 438D/2011, nr. 439D/2011, nr. 442D/2011—447D/2011, nr. 456D/2011, nr. 558D/2011, nr. 559D/2011 și nr. 613D/2011—615D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată de Ileana Grămadă, Viorica Gogea, Valentin Cuciurean, Eugenia Rățoi, Maria Niculiță, Corneliu Popovici, Viorica Borș, Matilda Georgeta Mucileanu, Melentina Epure, Felicia Butnariu, Didina Balcan, Natalia Harabagiu, Eugenia Burlacu și Lioara Alexandriuc în dosarele nr. 11.072/86/2010, nr. 11.009/86/2010, nr. 10.910/86/2010, nr. 10.898/86/2010, nr. 10.903/86/2010, nr. 10.899/86/2010, nr. 10.905/86/2010, nr. 10.901/86/2010, nr. 10.912/86/2010, nr. 10.907/86/2010, nr. 10.908/86/2010, nr. 10.911/86/2010, nr. 10.906/86/2010 și nr. 10.904/86/2010 ale Tribunalului Suceava — Secția civilă.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere obiectul identic al excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 437D/2011—439D/2011, nr. 442D/2011—447D/2011, nr. 456D/2011, nr. 558D/2011, nr. 559D/2011, nr. 613D/2011—615D/2011, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 438D/2011, nr. 439D/2011, nr. 442D/2011—447D/2011, nr. 456D/2011, nr. 558D/2011, nr. 559D/2011, nr. 613D/2011—615D/2011 la Dosarul nr. 437D/2011, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 24 martie 2011, pronunțate în dosarele nr. 10.902/86/2010, nr. 11.072/86/2010, nr. 11.009/86/2010, nr. 10.910/86/2010, nr. 10.898/86/2010, nr. 10.903/86/2010, nr. 10.899/86/2010, nr. 10.905/86/2010 și nr. 10.901/86/2010, încheierile din 28 martie 2011, pronunțate în dosarele nr. 10.912/86/2010 și nr. 10.911/86/2010, încheierile din 28 aprilie 2011, pronunțate în dosarele nr. 10.907/86/2010 și nr. 10.908/86/2010 și încheierile din 5 mai 2011, pronunțate în dosarele nr. 10.906/86/2010 și nr. 10.904/86/2010, **Tribunalul Suceava — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.**

Excepția a fost ridicată de Maria Palade, Ileana Grămadă, Viorica Gogea, Valentin Cuciurean, Eugenia Rățoi, Maria Niculiță, Corneliu Popovici, Viorica Borș, Matilda Georgeta Mucileanu, Melentina Epure, Felicia Butnariu, Didina Balcan, Natalia Harabagiu, Eugenia Burlacu și Lioara Alexandriuc cu prilejul soluționării contestațiilor formulate împotriva deciziilor de pensionare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată, în esență, că înlăturarea pensiei de serviciu de care se bucura personalul auxiliar din justiție este contrară dispozițiilor constituționale care garantează și ocrotesc dreptul de proprietate privată, precum și celor referitoare la dreptul la pensie. În acest sens, arată că pensia reprezintă un „*bun*” în sensul stabilit prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, bucurându-se de protecția art. 1 din primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și un drept câștigat, întrucât a fost legal stabilit prin decizia de pensionare și nu a fost supus niciunei condiționări de ordin financiar. Astfel, se aduce atingere principiului constituțional al neretroactivității legii civile, dar și dispozițiilor Legii fundamentale referitoare la limitele restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți. Totodată, arată că dispozițiile de lege criticate sunt discriminatorii, deoarece instituie norme mai favorabile sub aspectul condițiilor de recalculare a pensiei pentru militari, polițiști și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor în raport cu celelalte categorii de persoane ale căror pensii sunt supuse recalculării. Afectarea cuantumului pensiilor deja stabilite este contrară și celor statuate de Curtea Constituțională prin

Decizia nr. 375/2005 și Decizia nr. 57/2006, precum și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încălcându-se astfel principiul separației puterilor în stat. De asemenea, fiind afectate drepturi dobândite prin hotărâri judecătorești, se aduce atingere dreptului la un proces echitabil. În plus, arată că Legea nr. 19/2000 prevede dreptul titularului pensiei de a opta pentru cuantumul pensiei mai favorabil în cazul recalculării pensiei, drept confirmat de altfel și prin jurisprudența Curții Constituționale. Cu toate acestea, cu prilejul recalculării pensiilor speciale, nu s-a ținut cont de acest principiu. În sfârșit, susține că Legea nr. 119/2010 a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, întrucât nu au fost abrogate expres reglementările anterioare referitoare la pensiile speciale, nu au fost respectate normele privind fundamentarea actului normativ și nu a fost avut în vedere impactul socio-economic.

Tribunalul Suceava — Secția civilă consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele de vedere solicitate cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010.

Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 1: „Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare:

- a) pensiile militare de stat;
- b) pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor;
- c) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;
- d) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular;
- e) pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;
- f) pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor;
- g) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă;
- h) pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi.”;

— Art. 2: „(1) Pensiile de serviciu anticipate și anticipate parțiale dintre cele prevăzute la art. 1 devin pensii pentru limită

de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiile anticipate de serviciu dintre cele prevăzute la art. 1 lit. c) și f) devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pensiile de invaliditate și pensiile de urmaș dintre cele prevăzute la art. 1 devin pensii de invaliditate, respectiv pensii de urmaș, în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pensiile de serviciu, altele decât cele menționate la alin. (1)—(3), dintre cele prevăzute la art. 1, devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 3: „(1) Pensiile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin. (1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art. 1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.”;

— Art. 4: „(1) Recalcularea pensiilor prevăzute la art. 1 se realizează de către instituțiile în evidența cărora se află persoanele beneficiare, după cum urmează:

a) într-o perioadă de 5 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 3 alin. (3), pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) și b);

b) într-o perioadă de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 3 alin. (3), pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. c)—h).

(2) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin. (1) se stabilește în baza punctajului mediu anual, determinat potrivit prevederilor Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, și se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la alin. (1) lit. a) sau b), după caz.”;

— Art. 7: „(1) Procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiilor prevăzute la art. 2 li se aplică în mod corespunzător dispozițiile din Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează aceste categorii de pensii.”

Autorii excepției consideră că textele de lege criticate contravin următoarelor dispoziții din Constituție: art. 1 alin. (3)—(5) referitor la statutul român, art. 15 alin. (2) referitor la principiul neretroactivității legii civile, art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 47 privind dreptul la pensie, art. 52 referitor la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, art. 56 privind contribuțiile

financiare, art. 135 referitor la economie și art. 136 privind proprietatea. De asemenea, invocă încălcarea art. 11 și art. 20 din Constituție prin raportare la dispozițiile art. 6 paragraful 1, art. 14 și art. 15 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dispoziții referitoare la dreptul la un proces echitabil, interzicerea discriminării și derogarea în caz de urgență, art. 1 din primul Protocol la Convenția amintită, referitor la dreptul de proprietate, și art. 1 din Protocolul nr. 12 la aceeași Convenție, cu privire la interzicerea discriminării, precum și dispozițiile art. 23 din Cartea Socială Europeană revizuită privitor la dreptul persoanelor vârstnice la protecție socială. Totodată, este menționată jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 26 noiembrie 2002 pronunțată în Cauza *Buchen contra Cehiei*, Hotărârea din 16 septembrie 1996 pronunțată în Cauza *Gaygusuz contra Austriei*, Hotărârea din 18 februarie 2009 pronunțată în Cauza *Andrejeva contra Letoniei*, Hotărârea din 12 aprilie 2006 pronunțată în Cauza *Muller contra Austriei* ș.a. Totodată este invocată încălcarea art. 148 din Constituție prin raportare la dispozițiile Directivei 86/378/CEE privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în regimurile profesionale de securitate socială, ale Directivei nr. 96/97/CE a Consiliului din 20 decembrie 1996 pentru modificarea Directivei 86/378/CEE privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul regimurilor profesionale de securitate socială.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că unele dintre criticile formulate în prezenta cauză au mai fost supuse analizei instanței de contencios constituțional. Astfel, pronunțându-se asupra conformității Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor cu dispozițiile constituționale privind dreptul de proprietate privată, dreptul la pensie și principiul neretroactivității legii civile, Curtea, prin deciziile nr. 871 și nr. 873 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, a reținut, în esență, că „pensiile de serviciu sunt compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială”. Acordarea acestui supliment, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, „ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia”. Prin urmare, dobândirea dreptului la pensie specială „nu poate fi considerată ca instituind o obligație *ad aeternum* a statului de a acorda acest drept, singurul drept câștigat reprezentând doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și asupra cărora legiuitorul nu ar putea interveni decât prin încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție. [...] Conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, Legea privind instituirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*”.

Cu același prilej, Curtea a statuat că „partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de «bun», ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația expropriării”.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, soluția și considerentele deciziilor amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Pentru aceleași rațiuni, circumscrise noțiunii de „drept câștigat” în ceea ce privește pensiile speciale, Curtea apreciază că nu pot fi reținute nici criticile referitoare la încălcarea principiului separației puterilor în stat ori a dreptului la un proces echitabil.

În ceea ce privește critica referitoare la existența unui tratament juridic diferențiat între diversele categorii socio-profesionale, de natură să creeze o situație privilegiată militarilor, precum și polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, Curtea reține că art. 5 alin. (2) din Legea nr. 119/2010 prevede că „*Pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) sau b), punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare*”. Alin. (4) al aceluiași articol prevede că „*În cazul pensiilor prevăzute la alin. (1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective*”.

Din contră, pentru celelalte categorii socio-profesionale prevăzute de art. 1 din Legea nr. 119/2010, art. 3 alin. (1) din același act normativ prevede că „*Pensiile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare*”.

Art. 77 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, stabilea în acest sens că „*Punctajul mediu anual realizat de asigurat în perioada de cotizare se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale realizate de asigurat în perioada de cotizare la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 3*”.

Anexa nr. 3 la Legea nr. 19/2010 prevedea, ca regulă generală, un stagiul complet de cotizare de 25 de ani pentru femei, respectiv 30 de ani pentru bărbați, stagiul care creștea până la 30 de ani, respectiv 35 de ani pentru bărbați, până în anul 2015.

De asemenea, art. 161 alin. (2) din Legea nr. 19/2000 stabilea că „*În condițiile în care, pentru o anumită perioadă care constituie stagiul de cotizare, în carnetul de muncă nu sunt*

înregistrate drepturile salariale, asiguratul poate prezenta acte doveditoare ale acestora. În caz contrar, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul minim pe țară, în vigoare în perioada respectivă”.

Curtea constată că Legea nr. 19/2000 a fost abrogată prin Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010. Însă, având în vedere incidența în cauză a dispozițiilor Legii nr. 19/2000, aflate în strânsă legătură cu obiectul controlului de constituționalitate, Curtea, potrivit celor statuate prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, urmează a se raporta și la aceste dispoziții de lege în contextul analizei art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010.

Din examinarea textelor de lege aplicabile în vederea recalculării pensiilor militare de stat, a pensiilor de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, pe de o parte, și a textelor aplicabile recalculării celorlalte categorii de pensii menționate de art. 1 din Legea nr. 119/2010, de cealaltă parte, reiese voința legiuitorului de a crea un regim juridic distinct între categoriile de pensii comparate, regim ce tinde să creeze condiții mai favorabile privind recalcularea pensiilor prevăzute la art. 1 lit. a) și b) din legea amintită.

Așa fiind, urmează ca instanța de contencios constituțional să analizeze dacă o astfel de diferență de tratament juridic are semnificația încălcării principiului constituțional al egalității în drepturi a cetățenilor.

În vederea acestui demers, trebuie amintit că, potrivit celor statuate în mod constant în jurisprudența în materie a Curții Constituționale, art. 16 alin. (1) din Constituție impune legiuitorului instituirea unui tratament juridic identic pentru situații obiectiv identice. Împrejurări diferite, care plasează diferitele categorii de persoane în situații obiectiv diferite, justifică însă, iar uneori chiar impun instituirea unui tratament juridic diferit, fără ca prin aceasta să se aducă vreo atingere principiului egalității în drepturi.

În situația actului normativ analizat, obiectivul este acela de a transforma anumite tipuri speciale, preferențiale de pensii, în al căror quantum se regăsea o semnificativă componentă necontributivă, în pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000, întemeiate pe principiul contributivității.

Din această perspectivă, Legea nr. 119/2010 nu face nicio deosebire între diferitele categorii de pensii supuse acestui proces, componenta necontributivă a pensiei speciale fiind deopotrivă eliminată pentru toate categoriile de pensii menționate în art. 1.

Ceea ce diferă sunt condițiile de recalculare a pensiilor în sistemul public de pensii, respectiv stagiile de cotizare în funcție de care se calculează punctajul mediu anual și quantumul veniturilor care se iau în calcul la stabilirea pensiilor, dar care nu pot fi dovedite.

Curtea observă că în sistemul public de pensii există mai multe categorii socio-profesionale care se bucură de un regim juridic mai favorabil în ceea ce privește calculul pensiilor, fără ca aceasta să aibă semnificația unei discriminări. În acest sens, pot fi amintite persoanele care au desfășurat activitatea în condiții deosebite ori speciale de muncă și care beneficiază de vârste de pensionare și stagii de cotizare mai reduse. Factorul determinant în instituirea tratamentului juridic diferențiat îl

constituie condițiile specifice în care aceste categorii socio-profesionale și-au desfășurat activitatea.

În ceea ce privește persoanele care se încadrează în ipoteza dispozițiilor art. 1 lit. a) și b) din Legea nr. 119/2010, o relevanță deosebită o au considerentele Deciziei nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010, în care Curtea, analizând din perspectiva criticii raportate la art. 16 alin. (1) din Constituție prevederile Legii privind sistemul unitar de pensii publice, arăta că dispozițiile mai favorabile aplicabile cadrelor militare în activitate, soldaților și gradaților voluntari, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale sub aspectul acordării dreptului la pensie sunt justificate de „natura activității desfășurate, care creează condițiile unei uzuri corporale accentuate prin expunere la pericole de vătămare corporală și chiar de amenințare a vieții”.

Curtea apreciază că aceleași rațiuni impun și în prezenta cauză respingerea ca neîntemeiată a criticilor raportate la principiul constituțional al egalității în drepturi, categoriile socio-profesionale comparate aflându-se în situații obiectiv diferite, care justifică instituirea unui tratament juridic diferențiat.

Referitor la susținerea potrivit căreia dispozițiile Legii nr. 119/2010 nu permit ca, în urma recalculării, titularul pensiei să poată opta pentru quantumul mai avantajos, Curtea reține că un asemenea drept a fost prevăzut de Legea nr. 19/2000 numai pentru pensiile din sistemul public de pensii, respectiv cele întemeiate pe sistemul contributiv, întrucât numai în acest caz quantumul pensiei poate fi considerat ca fiind un drept câștigat. Se impune a fi amintite, în acest context, cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 872 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, în care s-au statuat următoarele: „Quantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acesteia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză practic și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în quantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea ca principiu este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti quantumul pensiei, rezultat în urma aplicării acestui principiu, afectează substanța dreptului la pensie.

Aceasta nu înseamnă că legea nu poate în viitor să reașeze sistemul de calcul al pensiilor, bazându-se, însă, tot pe principiul contributivității, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la negarea evoluției în reglementarea juridică a acestui domeniu. De aceea, dacă prin reșezarea sistemului de calcul al pensiei în sensul arătat mai sus rezultă un quantum mai mic al acesteia, statul este obligat să adopte reglementări similare art. 180 alin. (7) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, și anume să mențină în plată quantumul pensiei stabilit potrivit reglementărilor anterior în vigoare dacă acesta este mai avantajos. Aceasta este o măsură de protecție a persoanelor care beneficiază de pensie în sensul art. 47 alin. (2) din Constituție, constituind, de asemenea, o speranță legitimă a

asiguratului, întemeiată pe prevederile legale în vigoare cu privire la obținerea și încasarea unui anumit quantum al pensiei.”

Din această perspectivă, este evident că nu se poate vorbi despre o identitate de situații între prevederile Legii nr. 19/2000 și dispozițiile de lege criticate ale Legii nr. 119/2010, astfel că tratamentul juridic diferit nu poate dobândi semnificația unei încălcări a principiului egalității în drepturi a cetățenilor ori a principiului neretroactivității legii civile.

În ceea ce privește argumentele referitoare la nerespectarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție din perspectiva existenței unei neconcordanțe între dispozițiile Legii nr. 119/2010 și prevederile Legii nr. 24/2010 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, Curtea constată că, în jurisprudența sa, s-a pronunțat și cu privire la aceste critici de neconstituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 871/2010 a arătat că legiuitorul a menținut într-adevăr în vigoare reglementările referitoare la stabilirea pensiei de serviciu, însă, prin art. 12 al legii criticate, a stabilit că „Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi,

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Maria Palade, Ileana Grămadă, Viorica Gogea, Valentin Cuciurean, Eugenia Rățoi, Maria Niculiță, Corneliu Popovici, Viorica Borș, Matilda Georgeta Mucileanu, Melentina Epure, Felicia Butnariu, Didina Balcan, Natalia Harabagiu, Eugenia Burlacu și Lioara Alexandriuc în dosarele nr. 10.902/86/2010, nr. 11.072/86/2010, nr. 11.009/86/2010, nr. 10.910/86/2010, nr. 10.898/86/2010, nr. 10.903/86/2010, nr. 10.899/86/2010, nr. 10.905/86/2010, nr. 10.901/86/2010, nr. 10.912/86/2010, nr. 10.907/86/2010, nr. 10.908/86/2010, nr. 10.911/86/2010, nr. 10.906/86/2010 și nr. 10.904/86/2010 ale Tribunalului Suceava — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 septembrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.270

din 27 septembrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător

Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent
Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.	

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în

domeniul pensiilor, excepție ridicată din oficiu de Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 12.431/63/2010 și care face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 714D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 715D/2011, nr. 716D/2011, nr. 718D/2011—721D/2011, nr. 791D/2011—793D/2011 și nr. 808D/2011—818D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași dispoziții de lege, excepție ridicată din oficiu de Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în dosarele nr. 12.660/63/2010, nr. 11.747/63/2010, nr. 3.657/104/2010, nr. 2.922/104/2010, nr. 3.390/104/2010, nr. 3.472/104/2010, nr. 3.499/104/2010, nr. 2.902/104/2010, nr. 3.131/104/2010, nr. 3.496/104/2010, nr. 3.477/104/2010, nr. 3.654/104/2010, nr. 3.739/104/2010, nr. 3.710/104/2010, nr. 3.388/104/2010, nr. 2.918/104/2010, nr. 3.480/104/2010, nr. 3.447/104/2010, nr. 3.006/104/2010 și nr. 2.865/104/2010.

La apelul nominal răspund avocatul Emilian Popescu pentru partea Dorina Popescu, prin moștenitorii Emilian Popescu și Ovidiu Ioan Popescu, precum și avocatul Lacrima Ciorbea pentru părțile Adina Magda Rădulescu, Ion Crachină, Mihai Mihăilescu, Ilie Incrosnatu și Dumitru Chelaru. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Avocatul Lacrima Ciorbea arată că în dosarele nr. 718D/2011 și nr. 809D/2011—812D/2011 Asociația Națională a Pensionarilor din Serviciul Auxiliar de Specialitate al Instanțelor Judecătorești și al Parchetelor, Asociația Națională a Aviatorilor Pensionari din România și Asociația Funcționarilor Publici Parlamentari din România „Legifer” au depus cereri de intervenție în interes propriu și în interesul părților Adina Magda Rădulescu, Ion Crachină, Mihai Mihăilescu, Ilie Incrosnatu și Dumitru Chelaru și solicită admiterea acestor cereri. În acest sens arată că dispozițiile Legii nr. 119/2010 afectează toate aceste categorii de persoane, beneficiare ale unor pensii speciale.

Avocatul Emilian Popescu solicită, de asemenea, admiterea cererii de intervenție.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea ca inadmisibilă a cererii de intervenție a Asociației Naționale a Pensionarilor din Serviciul Auxiliar de Specialitate al Instanțelor Judecătorești și al Parchetelor, Asociației Naționale a Aviatorilor Pensionari din România și a Asociației Funcționarilor Publici Parlamentari din România „Legifer”, invocând în acest sens dispozițiile art. 30 alin. (3) din Legea nr. 47/1992.

Deliberând, Curtea, în temeiul art. 14 din Legea nr. 47/1992, respinge ca inadmisibilă cererea de intervenție a Asociației Naționale a Pensionarilor din Serviciul Auxiliar de Specialitate al Instanțelor Judecătorești și al Parchetelor, a Asociației Naționale a Aviatorilor Pensionari din România și a Asociației Funcționarilor Publici Parlamentari din România „Legifer”.

Curtea, având în vedere obiectul identic al excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 714D/2011—716D/2011, nr. 718D/2011—721D/2011, nr. 791D/2011—

793D/2011 și nr. 808D/2011—818D/2011, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Părțile prezente sunt de acord cu conexarea dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 715D/2011, nr. 716D/2011, nr. 718D/2011—721D/2011, nr. 791D/2011—793D/2011 și nr. 808D/2011—818D/2011 la Dosarul nr. 714D/2011, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului Emilian Popescu, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, arătând că dispozițiile Legii nr. 119/2010 sunt contrare prevederilor art. 15 alin. (2) și art. 44 din Constituție prin aceea că afectează drepturi subiective născute anterior intrării legii în vigoare. De asemenea, arată că dreptul la pensie reprezintă un „bun”, astfel că reducerea pensiei are semnificația unei exproprieri realizate fără respectarea dispozițiilor Constituției.

Reprezentantul părților Adina Magda Rădulescu, Ion Crachină, Mihai Mihăilescu, Ilie Incrosnatu și Dumitru Chelaru solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, arătând că, de la data pronunțării Curții Constituționale asupra actului normativ criticat prin deciziile nr. 871/2010 și nr. 873/2010, au intervenit elemente noi, care justifică reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale. În acest sens arată că pe rolul instanțelor de judecată se află un număr foarte mare de contestații privind recalcularea pensiilor și că, în multe cazuri, instanțele au dispus repunerea în plată a pensiilor de serviciu și plata diferenței dintre pensiile de serviciu și pensia contributivă. De asemenea, ca urmare a abrogării Hotărârii Guvernului nr. 737/2010 privind metodologia de recalculare a categoriilor de pensii de serviciu prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, unele case de pensii au repus în plată pensiile speciale, în timp ce altele nu. Referitor la critica de neconstituționalitate formulată, arată că actul normativ criticat este retroactiv, aducând atingere unor drepturi câștigate anterior. De asemenea, Legea nr. 119/2010 are și un caracter discriminatoriu, întrucât nu permite ca în urma recalculării pensiei să fie păstrat în plată cuantumului mai avantajos, ceea ce art. 180 din Legea nr. 19/2000 permitea pentru toți beneficiarii pensiilor în sistemul acestei din urmă legi. Totodată, arată că pensia reprezintă un „bun” în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel că diminuarea ei este contrară prevederilor art. 44 din Constituție. În același context arată că măsurile adoptate prin Legea nr. 119/2010 nu sunt justificate în realitate de realizarea unor economii bugetare. În sfârșit, susține că actul normativ criticat a fost adoptat cu încălcarea dispozițiilor art. 146 din Constituție, întrucât promulgarea legii a fost făcută înaintea trecerii termenului de două zile prevăzut pentru exercitarea dreptului de a ataca legea pe calea controlului de constituționalitate *a priori*.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 15 aprilie 2011, pronunțate în dosarele nr. 3.499/104/2010, nr. 2.902/104/2010, nr. 3.131/104/2010 și nr. 3.496/104/2010, încheierile din 6 mai 2011, pronunțate în dosarele nr. 12.431/63/2010, nr. 12.660/63/2010 și nr. 11.747/63/2010, încheierile din 20 mai 2011, pronunțate în dosarele nr. 3.657/104/2010, nr. 2.922/104/2010, nr. 3.390/104/2010, nr. 3.472/104/2010, nr. 3.480/104/2010, nr. 3.447/104/2010, nr. 3.006/104/2010 și nr. 2.865/104/2010, încheierile din 30 mai 2011, pronunțate în dosarele nr. 3.739/104/2010, nr. 3.710/104/2010, nr. 3.388/104/2010 și nr. 2.918/104/2010, și încheierile din 6 iunie 2011, pronunțate în dosarele nr. 3.477/104/2010 și nr. 3.654/104/2010, **Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.**

Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată cu prilejul soluționării unor contestații privind decizii de pensionare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate **Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și pentru conflicte de muncă și asigurări sociale** arată, în esență, că legea criticată aduce atingere modalității în care legea anterioară a constituit dreptul la pensie, cu consecințe drastice asupra cuantumului pensiei. Așa fiind, este încălcat principiul neretroactivității legii civile. De asemenea, arată că decizia de pensionare reprezintă un titlu de creanță asupra statului, precum și faptul că partea necontributivă a pensiei de serviciu constituie o compensație acordată pentru a contrabalansa interdicțiile și îngrădirile unor categorii socioprofesionale cu un statut special. Prin urmare, având în vedere rațiunile ce au stat la baza recunoașterii acestei compensații, statul nu are posibilitatea de a interveni ulterior pe cale legislativă pentru anihilarea unei pensii speciale aflate în plată, întrucât, la momentul acordării acesteia, nu a fost condiționată de existența resurselor financiare ale statului. În același context amintește că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pensia reprezintă un „bun”, intrând astfel în sfera de protecție a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, afectarea cuantumului pensiei prin recalculare dobândește semnificația unei încălcări a dreptului de proprietate privată. În sfârșit, susține că Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor creează o discriminare între categoriile socioprofesionale prevăzute la art. 1. În acest sens arată că persoanele prevăzute la art. 1 lit. a) și b) din lege se bucură de un mod de recalculare a pensiei mai avantajos în raport cu celelalte categorii de persoane prevăzute de art. 1, prin aceea că punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani, reprezentând stagiul complet de cotizare, iar pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea

punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective. Din contră, pentru celelalte categorii socioprofesionale, stagiul complet de cotizare este calculat în funcție de data nașterii, așa cum se prevede în anexa nr. 3 la Legea nr. 19/2000, iar pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și nu pot fi dovedite se utilizează salariul minim pe țară, așa cum prevede art. 161 alin. (2) din Legea nr. 19/2000.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele de vedere solicitate cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010.

Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și pentru conflicte de muncă și asigurări sociale consideră că prevederile de lege criticate contravin următoarelor dispoziții din Constituție: art. 15 alin. (2) referitor la neretroactivitatea legii civile, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 44 privind proprietatea privată. De asemenea, invocă dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, prin Hotărârea din 12 octombrie 2004 pronunțată în Cauza *Kjartan Ásmundsson contra Islandei*, Hotărârea din 5 martie 2009 pronunțată în Cauza *Sandra Janković contra Croației*, Hotărârea din 28 aprilie 2009 pronunțată în Cauza *Rasmussen contra Poloniei*, Hotărârea din 15 iunie 1999 pronunțată în Cauza *Domalewski contra Poloniei*, Hotărârea din 28 mai 1985 pronunțată în Cauza *Abdulaziz, Cabales and Balkandali contra Regatului Unit* și Hotărârea din 26 noiembrie 2002 pronunțată în Cauza *Buchen contra Cehiei*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat cu privire la conformitatea actului normativ criticat în raport cu prevederile Constituției referitoare la dreptul de proprietate și principiul neretroactivității legii civile. Astfel, prin deciziile nr. 871 și nr. 873 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Curtea a reținut, în esență, că „pensiile de serviciu sunt

compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială”. Acordarea acestui supliment, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, „ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia”. Prin urmare, dobândirea dreptului la pensie specială „nu poate fi considerată ca instituind o obligație *ad aeternum* a statului de a acorda acest drept, singurul drept câștigat reprezentând doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și asupra cărora legiuitorul nu ar putea interveni decât prin încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție. [...] Conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor, și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, Legea privind instituirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*.”

Cu același prilej Curtea a statuat că „partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de «bun», ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația exproprierii.”

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, soluția și considerentele deciziilor amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

În ceea ce privește critica referitoare la existența unui tratament juridic diferențiat între diversele categorii socio-profesionale, de natură să creeze o situație privilegiată militarilor, precum și polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, Curtea reține că art. 5 alin. (2) din Legea nr. 119/2010 prevede că: „*Pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) sau b), punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare.*” Alin. (4) al aceluiași articol prevede că: „*În cazul pensiilor prevăzute la alin. (1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.*”

Din contră, pentru celelalte categorii socioprofesionale prevăzute de art. 1 din Legea nr. 119/2010, art. 3 alin. (1) din același act normativ prevede că: „*Pensiile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul*

de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.”

Art. 77 alin. (1) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, stabilea în acest sens că: „*Punctajul mediu anual realizat de asigurat în perioada de cotizare se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale realizate de asigurat în perioada de cotizare la numărul de ani corespunzător stagiului complet de cotizare, prevăzut în anexa nr. 3.*”

Anexa nr. 3 la Legea nr. 19/2010 prevedea, ca regulă generală, un stagiul complet de cotizare de 25 de ani pentru femeii, respectiv 30 de ani pentru bărbații, stagiul creștea până la 30 de ani, respectiv 35 de ani pentru bărbații până în anul 2015.

De asemenea, art. 161 alin. (2) din Legea nr. 19/2000 stabilea că: „*În condițiile în care, pentru o anumită perioadă care constituie stagiul de cotizare, în carnetul de muncă nu sunt înregistrate drepturile salariale, asiguratul poate prezenta acte doveditoare ale acestora. În caz contrar, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul minim pe țară, în vigoare în perioada respectivă.*”

Curtea constată că Legea nr. 19/2000 a fost abrogată prin Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010. Având în vedere însă incidența în cauză a dispozițiilor Legii nr. 19/2000, aflate în strânsă legătură cu obiectul controlului de constituționalitate, Curtea, potrivit celor statuate prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, urmează a se raporta și la aceste dispoziții de lege în contextul analizei art. 1—4 și art. 7 din Legea nr. 119/2010.

Din examinarea textelor de lege aplicabile în vederea recalculării pensiilor militare de stat, a pensiilor de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, pe de o parte, și a textelor aplicabile recalculării celorlalte categorii de pensii menționate de art. 1 din Legea nr. 119/2010, pe de altă parte, reiese voința legiuitorului de a crea un regim juridic distinct între categoriile de pensii comparate, regim ce tinde să creeze condiții mai favorabile privind recalcularea pensiilor prevăzute la art. 1 lit. a) și b) din legea amintită.

Așa fiind, urmează ca instanța de contencios constituțional să analizeze dacă o astfel de diferență de tratament juridic are semnificația încălcării principiului constituțional al egalității în drepturi a cetățenilor.

În vederea acestui demers, Curtea amintește că, potrivit celor statuate în mod constant în jurisprudența sa în materie, art. 16 alin. (1) din Constituție impune legiuitorului instituirea unui tratament juridic identic pentru situații obiectiv identice. Împrejurări diferite, care plasează diferitele categorii de persoane în situații obiectiv diferite, justifică însă, iar uneori chiar impun instituirea unui tratament juridic diferit, fără ca prin aceasta să se aducă vreo atingere principiului egalității în drepturi.

În situația actului normativ analizat, obiectivul este acela de a transforma anumite tipuri speciale, preferențiale de pensii, în al căror cuantum se regăsea o semnificativă componentă necontributivă, în pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000, întemeiate pe principiul contributivității.

Din această perspectivă, Legea nr. 119/2010 nu face nicio deosebire între diferitele categorii de pensii supuse acestui proces, componenta necontributivă a pensiei speciale fiind deopotrivă eliminată pentru toate categoriile de pensii menționate în art. 1.

Ceea ce diferă sunt condițiile de recalculare a pensiilor în sistemul public de pensii, respectiv stagiile de cotizare în funcție de care se calculează punctajul mediu anual și cuantumul veniturilor care se iau în calcul la stabilirea pensiilor, dar care nu pot fi dovedite.

Curtea observă că în sistemul public de pensii există mai multe categorii socioprofessionale care se bucură de un regim juridic mai favorabil în ceea ce privește calculul pensiilor, fără ca aceasta să aibă semnificația unei discriminări. În acest sens pot fi amintite persoanele care au desfășurat activitatea în condiții deosebite ori speciale de muncă și care beneficiază de vârste de pensionare și stagii de cotizare mai reduse. Factorul determinant în instituirea tratamentului juridic diferențiat îl constituie condițiile specifice în care aceste categorii socio-profesionale au desfășurat activitatea.

În ceea ce privește persoanele care se încadrează în ipoteza dispozițiilor art. 1 lit. a) și b) din Legea nr. 119/2010, o relevanță deosebită o au considerentele Deciziei nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010, în care Curtea, analizând din perspectiva criticii raportate la art. 16 alin. (1) din Constituție prevederile Legii privind sistemul unitar de pensii publice, arăta că dispozițiile mai favorabile aplicabile cadrelor militare în activitate, soldaților și gradaților voluntari, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, sub aspectul acordării dreptului la pensie, sunt justificate de „natura activității desfășurate, care creează condițiile unei uzuri corporale accentuate prin expunere la pericole de vătămare corporală și chiar de amenințare a vieții”.

Curtea apreciază că aceleași rațiuni impun și în prezenta cauză respingerea ca neîntemeiată a criticilor raportate la principiul constituțional al egalității în drepturi, categoriile socio-profesionale comparate aflându-se în situații obiectiv diferite, care justifică instituirea unui tratament juridic diferențiat.

Referitor la susținerea potrivit căreia dispozițiile Legii nr. 119/2010 nu permit ca, în urma recalculării, titularul pensiei să poată opta pentru cuantumului mai avantajos, Curtea reține că un asemenea drept a fost prevăzut de Legea nr. 19/2000 numai pentru pensiile din sistemul public de pensii, respectiv cele întemeiate pe sistemul contributiv, întrucât numai în acest caz cuantumului pensiei poate fi considerat ca fiind un drept câștigat.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată din oficiu de Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă și pentru conflicte de muncă și asigurări sociale în dosarele nr. 12.431/63/2010, nr. 12.660/63/2010, nr. 11.747/63/2010, nr. 3.657/104/2010, nr. 2.922/104/2010,

Au o deosebită relevanță în acest context cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 872 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, în care s-au statuat următoarele: „Cuantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acesteia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză practic și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantum rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea ca principiu este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti cuantumului pensiei, rezultat în urma aplicării acestui principiu, afectează substanța dreptului la pensie.

Aceasta nu înseamnă că legea nu poate în viitor să reiazeze sistemul de calcul al pensiilor, bazându-se, însă, tot pe principiul contributivității, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la negarea evoluției în reglementarea juridică a acestui domeniu. De aceea, dacă prin reșezarea sistemului de calcul al pensiei în sensul arătat mai sus rezultă un cuantum mai mic al acesteia, statul este obligat să adopte reglementări similare art. 180 alin. (7) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 aprilie 2000, și anume să mențină în plată cuantumului pensiei stabilit potrivit reglementărilor anterior în vigoare dacă acesta este mai avantajos. Aceasta este o măsură de protecție a persoanelor care beneficiază de pensie în sensul art. 47 alin. (2) din Constituție, constituind, de asemenea, o speranță legitimă a asiguratului, întemeiată pe prevederile legale în vigoare cu privire la obținerea și încasarea unui anumit cuantum al pensiei.”

Din această perspectivă este evident că nu se poate vorbi despre o identitate de situații între prevederile Legii nr. 19/2000 și dispozițiile de lege criticate ale Legii nr. 119/2010, astfel că tratamentul juridic diferit nu poate dobândi semnificația unei încălcări a principiului egalității în drepturi a cetățenilor ori a principiului neretroactivității legii civile.

Cât privește critica invocată de reprezentantul părților Adina Magda Rădulescu, Ion Crachină, Mihai Mihăilescu, Ilie Incrosnatu și Dumitru Chelaru, referitoare la încălcarea art. 146 din Constituție, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 14 și art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, aceasta nu poate constitui obiect al controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional nefiind sesizată cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 în raport cu textul constituțional mai sus amintit.

nr. 3.390/104/2010, nr. 3.472/104/2010, nr. 3.499/104/2010, nr. 2.902/104/2010, nr. 3.131/104/2010, nr. 3.496/104/2010, nr. 3.477/104/2010, nr. 3.654/104/2010, nr. 3.739/104/2010, nr. 3.710/104/2010, nr. 3.388/104/2010, nr. 2.918/104/2010, nr. 3.480/104/2010, nr. 3.447/104/2010, nr. 3.006/104/2010 și nr. 2.865/104/2010.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 septembrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.283

din 29 septembrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. h) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Ion Mușat în Dosarul nr. 11.642/118/2010 al Tribunalului Constanța — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului nr. 4.694D/2010.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, invocând Decizia Curții Constituționale nr. 871 din 25 iunie 2010.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 15 noiembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 11.642/118/2010, **Tribunalul Constanța — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor**, excepție ridicată de Ion Mușat într-o cauză având ca obiect anularea deciziei de recalculare a pensiei în baza Legii nr. 119/2010 și menținerea deciziei prin care i s-a stabilit dreptul la o pensie de serviciu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că personalul Curții de Conturi este îndrituit să obțină pensie de serviciu, motivat de faptul că, potrivit Legii nr. 94/1992

privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, beneficia de o asemenea pensie în condițiile prevăzute de lege pentru funcționarul public parlamentar, care, la rândul său, beneficia de pensie de serviciu în cuantumul prevăzut pentru magistrați. Se arată că, pe perioada exercitării funcției de controlor financiar în cadrul Curții de Conturi, similar magistratului, persoana este supusă unor interdicții și incompatibilități, iar dificultatea funcției a și impus acordarea unor sporuri de risc și suprasolicitare neuropsihică pe parcursul exercitării acesteia.

Se susține că prevederile art. 1 lit. h) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 încalcă principiul neretroactivității legii, întrucât noua lege nu a procedat la o recalculare a drepturilor de pensie stabilite prin legea anterioară, ci la schimbarea modului de calcul al acesteia, a elementelor esențiale ale procedurii de stabilire a pensiei. Se arată că, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 119/2010, s-a produs o încălcare a dreptului de proprietate privată a autorului excepției, a unui drept câștigat, întrucât acesta era deja proprietar în privința cuantumului pensiei aflate în plată. Se mai arată că prin scăderea pensiei sale de la 5.680 lei la 1.849 lei s-a adus atingere nivelului său de trai, ceea ce constituie o încălcare a prevederilor constituționale ale art. 47 (și nu art. 43 cum greșit menționează autorul excepției).

Tribunalul Constanța — Secția civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate formulată este neîntemeiată. Se arată că dispozițiile legale criticate nu încalcă principiul neretroactivității legii, întrucât acestea se aplică de la data intrării lor în vigoare, neafectând cuantumul pensiilor dobândite până la această dată. Se mai susține că autorul excepției nu a dobândit un drept de proprietate asupra cuantumului pensiei ce depășea partea contributivă a acesteia; cuantumului pensiei ce depășește partea contributivă este doar un adaos, un beneficiu acordat pentru anumite categorii profesionale. Se mai apreciază că nu există similitudine de statut juridic între magistrați și personalul Curții de Conturi, întrucât competențele specifice și importanța socială a activității acestor categorii sunt diferite.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului

Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este inadmisibilă, întrucât textele legale criticate nu mai sunt formal în vigoare, epuizându-și efectele juridice odată cu transformarea pensiilor speciale în pensii contributive. În acest sens, se mai arată că, în momentul de față, este aplicabilă numai Legea nr. 263/2010 în privința sistemului de pensii publice, aspect subliniat și prin Decizia Curții Constituționale nr. 1.237 din 6 octombrie 2010.

Avocatul Poporului arată că legea criticată nu aduce nicio atingere pensiei deja încasate, recalcularea pensiilor speciale operând numai pentru viitor. În privința pretensei încălcări a prevederilor art. 44 și art. 47 din Constituție, se apreciază că măsurile de recalculare a pensiei speciale nu afectează partea contributivă a pensiei, ci numai suplimentul suportat de bugetul de stat; în acest sens, este invocată Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010. În fine, se susține că personalul Curții de Conturi nu se află în aceeași situație juridică cu magistrații, între aceste categorii existând diferențe de statut juridic.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile Legii nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010. În realitate, din motivarea excepției de neconstituționalitate, rezultă că aceasta privește numai dispozițiile art. 1 lit. h) și art. 3 din Legea nr. 119/2010, texte asupra cărora Curtea, potrivit jurisprudenței sale, urmează a se pronunța prin prezenta decizie. Acestea au următorul cuprins:

— Art. 1 lit. h): „Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare: [...]

h) pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi.”;

— Art. 3: „(1) Pensiile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin. (1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a

pensiilor prevăzute la art. 1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.”

Autorul excepției susține, în esență, că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 44 privind dreptul de proprietate privată și art. 47 privind nivelul de trai.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

I. Nu se poate reține punctul de vedere al Guvernului în sensul că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât, chiar dacă operațiunea de transformare a pensiilor speciale în pensii contributive a fost realizată, Legea nr. 119/2010 continuă să producă efecte juridice directe pentru perioada 3 iulie—31 decembrie 2010 și indirecte/subsecvente pentru perioada de după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010. Astfel, legea criticată nu și-a epuizat efectele juridice, Curtea arătând, în Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010, că viitoarea Lege nr. 263/2010 nu are caracter novator față de cadrul legal consacrat prin Legea nr. 119/2010; așadar, o eventuală neconstituționalitate a Legii nr. 119/2010, coroborată cu neconstituționalitatea dispozițiilor abrogatoare — care, de principiu, au caracter constatator — cuprinse în Legea nr. 263/2010 referitoare la textele legale care vizau pensii de serviciu, are drept rezultat repunerea în plată a pensiei speciale existente anterior Legii nr. 119/2010.

În aceste condiții, ținând cont și de Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, excepția de neconstituționalitate urmează să fie analizată pe fond.

II. Prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Curtea a statuat că, „potrivit art. 49 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 282 din 29 aprilie 2009, «Persoanele care au îndeplinit funcția de consilier de conturi pe durata unui mandat complet beneficiază, la data pensionării, de pensie de serviciu, în cuantumul prevăzut de lege pentru magistrați». Această trimitere la cuantumul pensiei de serviciu a magistraților, prevăzută de Legea nr. 94/1992, este de natură a indica faptul că, în temeiul art. 1 și 12 din lege, atât timp cât pensiile magistraților, atât ca natură, cât și cuantum, vor intra în sfera de incidență a Legii nr. 19/2000, același lucru se va întâmpla și cu pensiile de serviciu ale consilierilor de conturi. *Ad similibus*, a se vedea, spre exemplu, situația auditorilor publici externi din cadrul Curții de Conturi, care beneficiază de pensie de serviciu în cuantumul prevăzut funcționarilor publici parlamentari”.

Curtea a mai arătat că ar fi inadmisibil ca, practic, cel asimilat să beneficieze în continuare de cuantumul pensiei de serviciu al celui la care a fost asimilat, în condițiile în care acesta din urmă nu mai beneficiază de același cuantum sau natură a pensiei, ci a intrat în sfera sistemului general de pensionare. În situația specială a personalului Curții de Conturi, Curtea a observat că eliminarea pensiilor de serviciu ale acestuia cuprinde pensiile de serviciu ale consilierilor de conturi, pe cele ale auditorilor externi și ale oricăror persoane care sunt salariați/membri în cadrul Curții de Conturi. În acest sens, s-a arătat că o atare operațiune vizează întreg personalul Curții de Conturi cuprins la

cap. V din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, intitulat *Numirea și statutul personalului Curții de Conturi* (art. 46—57 din lege). Or, din personalul Curții de Conturi fac parte, potrivit reglementărilor legale menționate, atât consilierii de conturi, auditorii publici externi, personalul de specialitate al Curții, cât și ceilalți angajați ai acestei instituții, indiferent de statutul lor socioprofesional.

Astfel, Curtea, în conformitate cu principiul *accessorium sequitur principale*, a arătat că trebuie aplicat același tratament juridic personalului asimilat magistraților în privința dreptului legal la pensie specială cu personalul la care au fost asimilați, întrucât, în caz contrar, s-ar ajunge la situații inadmisibile, contrare art. 16 din Constituție.

III. Față de situația constatată prin decizia menționată, Curtea observă faptul că instanța constituțională, printr-o decizie ulterioară, și anume Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, a constatat că eliminarea pensiei de serviciu a judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților-asistenți ai Curții Constituționale este neconstituțională, întrucât încalcă principiul independenței justiției, prevăzut de art. 124 din Constituție. Curtea a stabilit că „statutul constituțional al magistraților — statut dezvoltat prin lege organică și care cuprinde o serie de incompatibilități și interdicții, precum și responsabilitățile și riscurile pe care le implică exercitarea acestor profesii — impune acordarea pensiei de serviciu ca o componentă a independenței justiției, garanție a statului de drept, prevăzut de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală”.

IV. În aceste condiții, în prezenta cauză, Curtea va analiza dacă personalul Curții de Conturi urmează să beneficieze de același tratament juridic, respectiv dacă statutul lor reclamă un tratament juridic identic cu cel al magistraților în privința pensiei de serviciu.

În primul rând, Curtea observă că noțiunea de „personal al Curții de Conturi” a fost analizată explicit de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010; astfel, în redactarea Legii nr. 94/1992, reprezintă *personal al Curții de Conturi* atât consilierii de conturi, auditorii publici externi, personalul de specialitate al Curții, cât și ceilalți angajați ai acestei instituții, indiferent de statutul lor socioprofesional, **deși consilierii de conturi au atât o altă reglementare constituțională și legală, cât și un statut juridic diferit în raport cu celelalte categorii de personal existente la nivelul Curții de Conturi.**

În al doilea rând, prin decizia menționată, în privința pensiei de serviciu, Curtea Constituțională nu avea competența de a face nicio deosebire în cadrul personalului Curții de Conturi atât timp cât personalul la care se asimila în final regimul lor juridic — magistrații — înceta să mai beneficieze de pensie de serviciu.

În al treilea rând, Curtea observă că, după adoptarea Deciziei nr. 873 din 25 iunie 2010, din punct de vedere constituțional, se deschide posibilitatea de a aprecia dacă există o similitudine între statutul constituțional și legal al magistraților și cel al altor categorii socioprofesionale, fapt ce le-ar îndritui pe acestea din urmă sau unele dintre acestea la încasarea unei pensii speciale similar magistraților.

În al patrulea rând, Curtea reține că analiza sa urmează să țină cont de faptul că autorul excepției a exercitat funcția de auditor public extern în cadrul Curții de Conturi.

Pornind de la aceste aspecte, Curtea constată că, în privința auditorilor publici externi, considerentele care au stat la baza Deciziei nr. 871 din 25 iunie 2010, cu corectivul adus prin

Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010, își mențin pe deplin valabilitatea.

Astfel, conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor, și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, soluția legislativă criticată nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*.

Având în vedere că pensiile speciale nu reprezintă un privilegiu, ci au o justificare obiectivă și rațională, Curtea a considerat că acestea pot fi eliminate doar dacă există o rațiune, o cauză suficient de puternică spre a duce în final la diminuarea prestațiilor sociale ale statului sub forma pensiei. Or, această rațiune este reprezentată de necesitatea reformării sistemului de pensii, reechilibrarea sa, eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, deci atât bugetul de stat, cât și cel al asigurărilor sociale de stat. Astfel, eliminarea pensiilor speciale nu poate fi considerată ca fiind arbitrară; de asemenea, Curtea a observat că măsura criticată nu impune o sarcină excesivă asupra destinatarilor ei, ea aplicându-se tuturor pensiilor speciale, nu selectiv, și nu prevede diferențieri procentuale pentru diversele categorii cărora i se adresează pentru a nu determina ca una sau alta să suporte mai mult ori mai puțin măsura de reducere a venitului obținut dintr-o atare pensie.

Curtea a mai statuat că partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de „bun”, ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația exproprierii.

Curtea a arătat în privința pretensei încalcării a art. 47 din Constituție că drepturile rezultate din actul de pensionare sunt previzibile, și anume îndrituirea persoanei la cuantumul aferent pensiei din sistemul ordinar de pensionare, restul cuantumul pensiei (cea suplimentară) fiind supus elementelor variabile amintite mai sus, și anume optica legiuitorului și resursele financiare ale statului care pot fi alocate în această direcție.

Întrucât nu au intervenit elemente noi de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței Curții, considerentele și soluția pronunțată își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

V. Distinct de cele reținute de Curte în decizia menționată, se observă că și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, spre exemplu, în hotărârile din 8 decembrie 2009 și 31 mai 2011, pronunțate în cauzele *Muñoz Diaz împotriva Spaniei, paragraful 44*, respectiv *Maggio și alții împotriva Italiei, paragraful 55*, a reiterat jurisprudența sa cu privire la faptul că drepturile decurgând din sistemul de asigurări sociale sunt drepturi patrimoniale protejate de art. 1 din Protocolul adițional la Convenție, dar acest lucru **nu înseamnă că implică un drept la dobândirea proprietății sau la o pensie într-un anumit quantum** (a se vedea, în același sens, și hotărârile din 12 octombrie 2004 și 28 septembrie 2004, pronunțate în cauzele *Kjartan Asmundsson împotriva Islandei, paragraful 39*, respectiv *Kopecký împotriva Slovaciei, paragraful 35*). Reducerea sau încetarea plății unui anumit quantum al beneficiului acordat

poate constitui o intervenție în privința bunului ce trebuie justificată (*Maggio și alții împotriva Italiei, paragraful 58*). Curtea a arătat că sistemul de securitate socială este expresia solidarității societății în raport cu membrii săi vulnerabili (*Maggio și alții împotriva Italiei, paragraful 61*), aspect esențial pe care Curtea de la Strasbourg l-a luat în seamă atunci când a analizat dacă restrângerea adusă implica o sarcină individuală excesivă. Curtea a mai arătat că statele au o marjă largă de apreciere atunci când reglementează sistemul de pensii (paragraful 63) și că **scăderea cuantumului pensiei cu aproape 50% nu este de natură să știrbească esența dreptului la pensie, reclamantul fiind deci obligat să suporte o scădere rezonabilă și proporțională** (paragrafele 62 și 63). Nu în ultimul rând, din paragraful 63 al hotărârii reiese că o reducere a cuantumului pensiei în vederea egalizării unor stări de fapt existente este de dorit, respectiv acordarea unui cuantum al pensiei în funcție de contribuțiile vărsate, și nu în funcție de cuantumul concret al salariului (*sistem contributiv versus sistem retributiv*); în aceste condiții, pierderea parțială a unei părți din pensie nu este o sarcină individuală excesivă (paragraful 63).

Și în România se constată că eliminarea pensiilor de serviciu nu a reprezentat o sarcină individuală excesivă, această sarcină fiind suportată de cvasimajoritatea personalului care beneficia de astfel de pensii în egală măsură. Ajustarea dictată de principiul contributivității nu numai că elimină un beneficiu suplimentar acordat unor angajați, dar îi integrează pe cvasimajoritatea acestora într-un sistem unic de pensii publice. Totodată, conform jurisprudenței Curții, dreptul la pensie nu este afectat decât atunci când este redusă pensia contributivă (a se vedea Decizia nr. 872 și Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010); or, în cauza de față, nu se pune o atare problemă, pensia contributivă nefiind în niciun fel afectată sau restrânsă.

În fine, Curtea reține că dispozițiile procedurale cuprinse la art. 3 din Legea nr. 119/2010 nu încalcă cu nimic textele constituționale invocate, ele reprezentând prevederi de natură tehnică, legiuitorul fiind îndrituit să stabilească modalitatea concretă de calcul a noilor pensii prin trimiterea generală pe care o face la principiile fostei Legi nr. 19/2000 — în prezent trimiterea, desigur, vizează Legea nr. 263/2010.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. h) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Ion Mușat în Dosarul nr. 11.642/118/2010 al Tribunalului Constanța — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 29 septembrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 527874